

ОНА-ВАТАН ФАЗОНИ ЗАБТ ЭТАЁТГАН БАҲОДИРЛАР БИЛАН ФАХРЛАНАДИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР
ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 56 (3028).

Якшанба, 21 март 1965 йил.

Баҳоси 2 тийин.

„Восход-2“ космик кемасининг муваффақиятли парвози ва жасур космонавтлар П. И. Беляев, А. А. Леоновларнинг омон-эсон ерга қўниши жаҳонни қойил қолдирмоқда. Яшасин космонавтика Ватани бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ УЧУН

КУП УРИНЛИ «ВОСХОД-2» ЙҮЛДОШ КЕМАСИДА КОСМОНАВТЛАР ЭКИПАЖИНИ УЧИРИШДА ҚАТНАШГАН ОЛИМЛАР ВА КОНСТРУКТОРЛАРГА, ИНЖЕНЕРЛАРГА, ТЕХНИКЛАР ВА ИШЧИЛАРГА, БАРЧА КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ УРТОҚ ПАВЕЛ ИВАНОВИЧ БЕЛЯЕВГА, УРТОҚ АЛЕКСЕЙ АРХИПОВИЧ ЛЕОНОВГА

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Социалистик ватанимиз космосни штурм қилишни муваффақият билан давом эттирмоқда. Кўп ўринли «ВОСХОД-2» йўлдош кемасининг космосга қилган парвози ҳозиргина тугалланди. Совет халқи ва бутун инсоният космосни забт этган янги қаҳрамонлар — «ВОСХОД-2» кемасининг командири-космонавт учувчи ўртоқ Павел Иванович Беляев билан иккинчи учувчи, космонавт-учувчи ўртоқ Алексей Архипович Леоновларнинг номларини биллиб олди.

«ВОСХОД-2» кемасининг парвози космосни ўзлаштириш тарихида янги, бешиқлар муҳим саҳифа очди. Жаҳонда биринчи марта Совет Иттифоқида одам йўлдош кемадан ташқарига чиқарилиб, космик фазода эркин парвоз қилдириди. Одатдан ташқари дадиллигини талаб қилувчи бу мураккаб тажрибани «ВОСХОД-2» кемасининг командири космонавт учувчи ўртоқ П. И. Беляев иштирокида космонавт-учувчи ўртоқ А. А. Леонов амалга оширди. Ўртоқ А. А. Леонов кемадан ташқарида белгиланган тадқиқотлар комплексини муваффақиятли ўтказиб, кема кабинасига омон-эсон қайтиб келди.

Ерда яшовчи миллион-миллион кишилар ўртоқ А. А. Леоновнинг космик фазога чиққан вақтини, унинг кема ташқарисидан қилган ишларини ва кематга қайтиб киришини кематга ўрнатилган энг янги махсус телевизион система ёрдами билан яқин қўлдан туришга мушарраф бўлди.

«ВОСХОД-2» космик кемасининг экипажини илмий тадқиқотлар комплексини тўла бажарди. Маъна шу космик парвоз вақтида олинган барча маълумотлар совет ва жаҳон фанига янги гўл катта ҳисса бўлиб қўшилди.

Тарихда биринчи марта инсон киннога эшик очди, бевосита космик фазога чиқиб ишлади.

Ватанимизнинг космосни ўзлаштиришда эришган янги муваффақияти ҳамда космонавтлар П. И. Беляев ва А. А. Леонов ўртоқларининг қўсатган чекис мардлик билан бутун совет халқи фахрланмоқда. Коммунистик партия тарбиялаб етиштирган бу қаҳрамонлар космосга қилинган одатдан ташқари парвозининг барча қийинчиликларига бардош бердилар, партия ва ҳукумат тошмиригини шараф билан адо этдилар, Совет Иттифоқининг космосдаги шухратига шухрат қўшдилар.

Қадрдон Павел Иванович Беляев ва Алексей Архипович Леонов ўртоқлар, сизларни «ВОСХОД-2» йўлдош кемасида космосда муваффақиятли парвоз қилганлигиниз ва советлар ватани ўз элмангизга юксатган фахрли тошмириқини адо этганингиз билан қизгин табриқлаймиз.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети тағин

ҳам мукамалроқ кўп ўринли «ВОСХОД-2» йўлдош кемасини, унинг янги системалари, ва ускуналарини яратишда, совет космонавтилари экипажини космосда учушга ҳозирлашда ва учуришда, жаҳонда биринчи марта одамни кема ичидан космик фазога чиқаришда қатнашган барча ўртоқларини — олимларини, конструкторларини, инженерларини, техникларини, ишчиларини, медицина ходимларини ҳам чин юракдан қўлайдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети шу нарсани хурсандчилик билан таъкидлашдики, «ВОСХОД-2» йўлдош кемасининг ҳамма системалари ва ускуналари, айниқса одамнинг кемадан ташқарига чиқишини ва кабинага қайтиб киришини таъминловчи система беникусон ишлади. Бу билан совет космик техникасининг юксак даражаси ва аъло сифати бутун дунё кўзи олдида яна бир марта намоён қилинди.

Космик фазони ўзлаштиришда янги уфқлар очган совет олимларига, конструкторларига, инженерларига, техникларига ва ишчиларига шон-шарафлар бўлсин!

Космоснинг янги қаҳрамонларига шон-шарафлар бўлсин! Янасини совет халқи барча ғалабаларининг илҳомчили ва ташкилотчили Совет Иттифоқи Ленинчи Коммунистик партияси! Коммунизм ғалабаси йўлида қилаётган меҳнатимизда ишқошкорликлар қўсатиб, социалистик ватанимиз шон-шухратини ошира берайлик!

КПСС
МАРКАЗИЙ
КОМИТЕТИ

СССР
ОЛИЙ СОВЕТИ
ПРЕЗИДИУМИ

СССР ИТТИФОҚИ
МИНИСТРЛАР
СОВЕТИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА,
СССР ОЛИЙ СОВЕТИ-ПРЕЗИДИУМИГА,
СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Маълум қиламиз: Коммунистик партиянинг, Совет ҳукумати-нинг тошмириқини муваффақиятли бажарилди. Космик кеманинг барча системалари яхши ишлаб турди. Қайф-ҳолимиз жуда яхши. Билдирилган ишонч учун катта раҳмат.

Космонавтлар БЕЛЯЕВ, ЛЕОНОВ.

ҲОРМАНГ, АЗАМАТЛАР!

«Восход-2» фазодаги парвози-ни тугаллаб келаётган эди. Команда пунктидаги мутахассислар кема ҳар гал Ер қурагини бир марта айланиб чиққанда, картатга қизил байроқча билан белги қўймоқдалар.

Бош конструктор алоқа аппарати олдида ўтирибди.

— Мен Заряман. Овозимни қандай эшитаясиз? — деб сўради олим кема командири Павел Беляевдан.

— Мен Олмосман. Овозингизни яхши эшитилмади, — деб жавоб қайтарди сўзни битта-битта чертиб космонавт.

— Парвознинг — якуновчи босқичига ҳозирланишнингизни илтимос қиламан. Ерга дейдор қўришгунча ҳайр. Сизларни орзигиб қутамиз, — деди олим.

Қаҳрамонларнинг қайтишини ер юзидан ҳамма одамлар ҳам орзигиб кутар эдилар. Ҳамма жасур космонавтларни тезроқ қурсам, уларнинг парвоз ҳақидаги ҳикоясини эшитсам, космос нимадигини, унда яшаш ва ишлаш қандай бўлишини биллиб олсам, деган нишқанда...

Ерлик одамлардан биринчи бўлиб кемадан чиқишга, ундан сал нарироқда сузиб йўришга, чор-атрофини томошга қилишга, юзлар жамолини қўришга, фақат биргина термостемининг шифоф сипари тўсиб турган кўзлар билан Космосга боқибга журъат этган Алексей Леонов бу ҳақда сўзлаб беради, деган умидда...

Қўрсатилган жасоратнинг мағзини қачон қўрмоқчи бўлсанг, ҳаёлингга кўп саволлар туғилди. Шундай саволлардан бир нечасига жавоб беришни журналистлар Космонавтика на-

зариячисида илтимос қилишди.

— Одамнинг космосга чиқиши ҳусусида олимларнинг олдиндан қилган тахминлари тўла тўғри бўлиб чиқди?

— Одамнинг космосга чиқишига доир проблемаларнинг назарий жиҳати «Восход-2» парвоз қилмасдан илгари ҳам равшан эди, албатта. Ташқи муҳит шароитлари — нурланишнинг жадаллиги, вазисизлик ҳолатининг таъсири яхши маълум эди. Энди эркин фазода вазисизлик ҳолати қишга қандай таъсир этиши тўғрисида қаноат ҳосил қилиш лозим эди. Леоновнинг кема кабинасидан ташқарида бўлиши олимларимиз бу ҳолатни ҳам тўғри тасаввур этганлигини исботлади.

— Космосда одамнинг бирон суянчиги бўлмайди. Ўзини тўғри тутиб туришга ёрдам бериш учун бирон восита керакми?

— Менинча, асосий нарсаси кўнма ҳосил қилишдир. Темишги машқлар одамнинг космосда ҳам ўзини бемалол эркин сезишига имкон беради.

— Леоновнинг тажрибаси космонавтика олдида қандай имкониятлар очиб беради?

— Аввало, космик техника бойида. Одамнинг космосга чиқиши кемаларнинг бир-бирига қамти қилиб, уларни бирлаштириш вазифасини амалга оширишни яқинлаштиради. Бундай кемалар, бир-бири билан учрашган вақтда экипажларини осонгина алмаштира олади: чунки одам фазога чиқа бериш мумкин. Биз ҳали космосда орбитал станциялар, яъни илмий-тадқиқот институтларига ўхшаш стан-

циялар пайдо бўладиган замонларни ҳам кўрамиз.

— Сиз космосни забт этишда асосий босқичлар деб нима-ларни биласиз?

— Энг муҳим босқичлар маъна шулардан иборат: биринчи Ер йўлдошининг орбитага чиқарилиши, биринчи ракетаининг Ойга учурилиши, Ойнинг қўнмас томон суратга олиниши, биринчи одамнинг космосга учуши. Ҳозир эса, Алексей Леонов кемадан ташқарига чиқишни тажриба қилиб қўргандан кейин яна бир босқич бошланди.

— Малол келмас, космосни тадқиқ қилишда сўғити йилларда эришилган энг муҳим натижаларини айтиб берсангиз.

— Биринчидан, учурилган йўлдошлар ва ракетаалар космос физикаси учун кўп нарсас берди. Радиация минтақалари, Ернинг водород тожи кашф этилди. Қуёш шамоли — Қуёшдан учиб келадиган протонлар оқими аниқланди. Геофизика янги муҳим маълумотлар билан бойилди. Биз юқори атмосфера-нинг ҳаёти қонуналирини, кўб-егдуларни ва магнит буронларни сингари ҳодисаларни яхшироқ тушунадиган бўлиб қолдик, об-ҳавонинг қандай бўлишини олдиндан аниқроқ айтиб бериш имкониятига эга бўлдик.

— Америка Қўшма Штатларида одамни кемадан космосга чиқариш проблемаси қай босқичда турибди?

— Америка олимлари бу вазифа ҳақида, чунинки «Неми-ная» лойиҳаси тўғрисида кўп-дан бери ёзиб келадилар. Бироқ, шу лойиҳага биноан, кемаларни учуриш нуқуд пайсалга солинмоқда. Ҳозир АҚШда ик-ки кишини битта кематда учу-риш планлаштирилмоқда, лекин бу космонавтар кабинадан ташқарига чиқмайди.

— Энди метеоритлар ҳаёти тўғрисида бир савол. Метеоритлар Леоновга қай даражада ҳаф солиди?

— Приборлар метеорит ҳа-фи аввал ҳисоблаб келинганга нисбатан қамроқ эканини кўрсатди. Умуман айтганда, Ерда яшовчи одамлар ҳам метеорит ҳавфидан холи эмаслар. Плана-тализ сиртига осмон жисмлари анча-мунча тушиб туради...

Олим соатига қараб:

— Кеңирасанлар. Вақтим тугади. Ҳозир кема туша бошлайди, — деди.

...Биз команда алоқа пунктида тўпландик. Қўтиб олиш группалари билан шу ердан алоқа қилиб турилибди. Сув сепганди жимжитлик ҳукм сурди. Кема атмосфераининг юқоридаги энг қатламларига нанадан шиддат билан кириб келаяётганини ҳаё-дан тасаввур қиламиз. Кема худди ўли қуюндек ўзига йўл очиб, аста-секин Ерга қиянлаша берибди.

Кема командири Павел Беляев қўлда боқариш системасидан фойдаланиб кемани ерга қўн-дирди.

...Маъна космонавтар жона-жон тулпоғимизга зафар билан қайтиб тушишди. Шодона хитобларининг заботдан команда пунктидаги ёналар дириллайди. Конструкторлар, олимлар, инженерлар, ракетачиларнинг севинчи ичига сиймади. Бу ерда «Восход-2»ни учуришга ўз билиминини, талантини, маҳоратини қўшмаган киши йўқ.

А. РОМАНОВ,

ТАСС махсус мухбири.

Байконур космодроми, 19 март.

«Восход-2» йўлдош кемаси экипажининг Она ер тулпоғига эсон омон қўнганлиги ҳақидаги хуш-хабарни Калинин районидаги «Тошкент» совхозини парник хўжалигининг меҳнатсевар аъзолари ченсиз шоду-хурамлиқ билан қарши олдилар. Суратда: парник хўжалигинда ишқошкор кўрсатиб меҳнат қилаётган бир гуруҳа қизлар Москва радиосини тинглашарди.

А. Тураев фотоси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Янгида сайланган меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг биринчи сессияси 19 мартда бўлиб ўтди.

Сессия мандат комиссиясининг докладыни эшитиб, 14 мартда Тошкент шаҳар Советига бўлиб ўтган сайловлар ҳамма сайлов округларида Ўзбекистон ССР Конституциясига ҳамда маҳаллий Советларга сайловлар тўғрисида-

ги Низомга тамомилла мувофиқ ра-вишда ўтказилганлигини қайд қилди. Сессия шаҳар Совети бар-ча депутатларининг ваколатини тўғри деб топти.

Шаҳар Совети ижроия комите-тининг янги состави сайланди.

Шаҳар ижроия комитети раисли-гига депутат Х. Асомов, шаҳар ижроия комитети раисининг би-ринчи ўринбосарлигига — депутат

П. И. Садименко, раис ўринбо-сарлигига депутатлардан Ф. Х. Маъитов, С. А. Раҳматхўжаева, Г. М. Сариев, шаҳар ижроия комитети секретарлигига депутат А. Ф. Муҳамедов сайланди.

Сессия ижроия комитети бош-кармалари ва бўлимларининг раҳ-барларини тасдиқлади. Шаҳар Со-ветининг доимий комиссиялари ту-зилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ

АХБОРОТИ

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси меҳнаткашлар депутатлари област, район, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советларига сайловларнинг якунлари тўғрисида

1965 йил 14 мартда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси меҳнаткашлар депутатлари област, район, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советларига сайловлар бўлиб ўтди.

Сайловлар сайловчиларнинг юксак фаълиги вазиятида ўтди ва республика меҳнаткашларнинг маънавий-сиёсий бирлигини намоён қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми сайлов натижалари тўғрисида олган маълумотларга кўра, меҳнаткашлар депутатлари 9 област совети, 86 район совети, 37 шаҳар совети, Тошкент шаҳридаги 6 район совети, 78 посёлка совети ва 795 қишлоқ советига депутатлар сайланди.

Меҳнаткашлар депутатлари об-

ласт, район, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советларига сайловлар вақтида сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан қуйидаги миқдорда сайловчилар қатнашди:

Област советларига 4.079.914 киши, ёки сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан 99,98 процент.

Район советларига 3.305.598 киши, ёки 99,99 процент.

Шаҳар советларига 1.757.637 киши, ёки 99,95 процент.

Тошкент шаҳридаги район Со-ветларига 637.856 киши ёки 99,93 процент.

Посёлка Советларига 353.434 киши, ёки 99,98 процент.

Қишлоқ Советларига 3.001.663 киши, ёки 99,99 процент.

Шундай қилиб, жуда оз сай-ловчини мустасно қилганда, деяр-

ли ҳамма сайловчилар сайловлар-да иштирок этдилар.

Депутатликка номзодлар учун овоз берган сайловчиларнинг сон-и қуйидагича бўлди.

Област Советларига 4.067.179 киши, ёки 99,69 процент.

Район Советларига 3.301.205 киши, ёки 99,87 процент.

Шаҳар Советларига 1.747.052 киши, ёки 99,40 процент.

Тошкент шаҳридаги район Со-ветларига 634.049 киши, ёки 99,40 процент.

Посёлка Советларига 351.582 киши, ёки 99,48 процент.

Қишлоқ Советларига 2.999.516 киши, ёки 99,93 процент.

Депутатликка номзодлар учун қуйидаги миқдорда қарши овоз берилган (овоз беришда қатнашган

сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан процент ҳисобида):

Област Советларига — 0,31

Район Советларига — 0,13

Шаҳар Советларига — 0,59

Тошкент шаҳридаги район Со-ветларига — 0,59

Посёлка Советларига — 0,52

Қишлоқ Советларига — 0,07

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари област, район, ша-

ҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Со-ветларига сайловлар тўғрисидаги Низомнинг 100-моддасига асосан 584 боллетен бепор қилинди. Шундай қилиб, овоз бериш нати-жалари коммунистлар билан пар-тиячилар ҳалқ блокнинг номзод-лари учун сайловчилар ақид-лик билан овоз берганликларини кўрсатиб турипти.

Республика бўйича маҳаллий Советларга ҳаммаси бўлиб 75.147 депутат сайланди.

Депутатлар орасида 33.137, ёки 44,1 процент хотин-қиз, 34.539, ёки 46,0 процент КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, 40.608, ёки 54,0 процент партиясиз, 19.437, ёки 25,9 процент ишчи, 30.223, ёки 40,2 процент колхозчи бор.

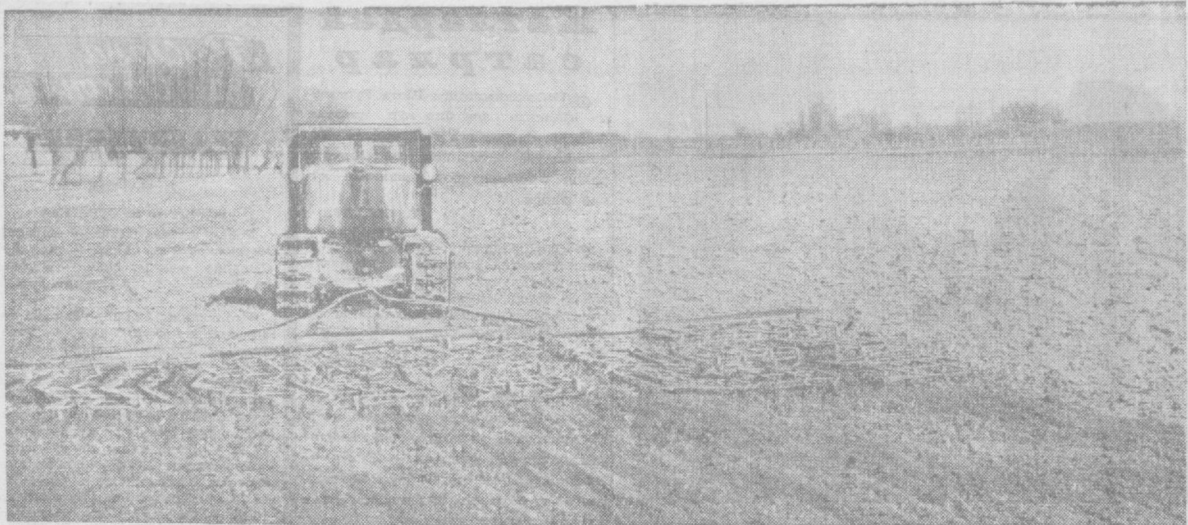
42.535 киши ёки депутатларнинг

56,6 проценти бундан аввалги ча-қириқ маҳаллий Советларининг депутатлари эмас эдилар.

Самарқанд районидан Богиза-гон қишлоқ Советининг бир сайлов округида депутатликка қўрсатил-ган номзод мутлоқ кўпчилик овоз олмди ва депутатликка сайлан-мади.

Тошкент област Юқори Чирчиқ районининг Оқовул қишлоқ Со-ветидаги бир сайлов округида овоз бериш нотиғри деб топилиди.

Бу округларда Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари об-ласт, район, шаҳар, посёлка, қи-шлоқ ва овул Советларига сайлов-лар тўғрисидаги Низомга кўра янгида сайловлар ўтказилади.

ШАВКАТЛИ МЕХНАТ

Она-бола сўт соғувчилар фермага етиб келишганда ҳали тоғи отмаган эди. Умри опа ҳам, Қундузой ҳам сизирхонага кириб, сўт соғишга ҳозирлик қўра бошлашди. Орадан бироз йўлча, ферма ҳовлисида сўт соғувчи қиз-жувоналарнинг қувноқ кулиси эшитилди. Ферма мудири Раёно Бурнонова ҳам улар билан бирга эди. У сизирхонага кириш «би-лақон» юзуриб келиб Умри опаки мақкам қучоқлаб олди.

— Муборак бўлсин, Умри опа! — Нима муборак бўлсин? — ажабланиб сўради Умри опа.

— Вой, ҳали билмайсизми? Ху-куматимиз сизни «Шавкатли ме-хнати учун» медали билан муко-фотлабди. Мама, йўқ, газетда: «Каминин районидан «Ленин йў-ли» колхозининг сўт соғувчиси Умри Қулмухамедова» деб ёзиб қўйилди.

Шу тоғда Умри опа қувончини, қалбида тўққиланаётган ҳис-туйғуларини яшира олмади қолди. У ўз атрофини ўраб олаётган ме-хрибон ҳамкасбларига севинч билан термиларкан, «рахмат, рах-мат...» деб қўйди...

Умри опа колхоз фермасида ишлаб-йўллаганича, маънавий, сав-қий, дил бўлган. Бу ишда ҳақ узоқ

муддат эмас. Лекин меҳнати ша-раф деб билан бу оддий колхоз-чи аёла шу вақт ичида меҳнатсе-варлигини, қийинчиликлари ва меҳрибонлиги билан коллектив ўртасида катта обрў-этибор қо-зғонди.

Илгир сўт соғувчининг боқими-да 20 бош сизир бор. У ҳар йили мўлжалласидан охири сўт соғиб келган. Уштан йили сизирлар-дан 52 тонна сўт соғиб олиб, энг юқори кўрсаткични қўлга кирит-ди. Умри опа бу йил зиммасига андак юксак мажбурият олиб иш-лапти.

— Мол тўйиб озиқланса «илик узилди» вақтида ҳам сутини тор-тиб қўймайди.— дейди таъриба-ли сўт соғувчи.— Биз сизирла-римизга бир кунда 10 килограммдан силос, 10 килограммдан барди, 1,5 килограммдан кунжара ва етарли миқдорда бошқа ширал-и озуқалар едиралмиш. Сизирла-римиз тўйиб оқатланаётганлиги учун ҳам уларнинг ҳор бирдан кунда 15-16 литрга етказиб сўт соғиб олинапти.

Умри опанинг қизи Қундузой ҳам она касбига меҳр қўйган. У мактабда ўқиб юрган вақтидаёқ онасидан сўт соғишни пухта ўр-ғаниб олди. Ҳозир эса онаси ва

бошқа сўт соғувчи қиз-жувоналар билан баъбаравор сизир соғатади. Она билан қизининг ишмағали меҳнатидан ҳамма хурсанд бўла-пти.

Т. ИСЛОМБОВА.

Агрегатлар экишга тайёр

ЯНГИНҲҲ. Куни кеча Ки-ров номи колхоз механизатор-лари қишлоқ хўжалик машина-лари ремонтини муддатидан ил-гари тугаллаганилиги ҳақида ра-порт берди.

Графикда кўрсатилган 33 та чопиқ ва 14 та ҳайдов тракто-ри, 14 та «эангори кема», 18 та селла, 31 та культиватор,

75 та комплект борона ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик асбо-лари сифатли ремонтдан чиқа-рилиб дала ишларига тахт қи-либ қўйилди. Ремонт ишларида Ш. Жоитўраев, М. Гафоров, А. Абдусатторов, С. Усмонов сингари механизаторлар астой-дил тайрат кўрсатдилар.

Бу йилги мавсумда гектар-лардан 30 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлаган мириш-корлар дала бошларида қўлаб маҳаллий ўғит жамғаришга, ай-ниқса жиддий эътибор бериш-япти.

И. АБДУЛЛАЕВ.

АКА-УНА ЧҲҲПОНЛАР

Бўна районидан «Гулистон» колхозининг азамат чўпонлари кўзилаштирилган эҳро-ушчилик билан ўтказмоқдалар. Соғилардан кўлаб соғом қўзи оишда ака-уна чўпонлар Ориф ва Фофур Абдуллаевлар айнақса ях-ши кўрсаткичларга эришмоқда-лар. Тунов нун бу моҳир чўпонлар

хузурида бўлиб, кўзилаштиринг-бориши билан танишдик. Қўра ат-рофида йўраб юрган жуда кўп қўй-қўзиларни кўриб кўз қувониб кетди.

— Соғиларини февраль ойи охиридан кўзилаштириш бошлади, — дейди моҳир чўпон Ориф ака, — ҳозиргача 400 бош соғиларнинг ярмидан кўпи кўзилаб бўлди.

Апрель ойига қадар ҳамма со-ғиларини кўзилаштириш учун зарур тадбирларни кўралишимиз. Кўзилаштирилган қўрага яқин ерларда боқиланти. Қўзилар ўзи-ни яхши тутиб олгач, уларни яй-ловга ҳайдайдик.

Ориф ака ва Фофур Абдулла-евлар ўз боқиларидан 390—400 бош соғиларнинг ҳар 100 бошидан

бу йил 115 тадан охириб со-ғом қўзи олиш учун курашмоқ-далар. Чўпонлар ўз аҳдларининг устидан албатта чиқаришди. Улар боқимидаги соғиларининг кўпи эгиздан туғайганини бундан дало-лат бермоқда.

Х. НОРМАТОВ.

МЕВА ДАРАХТЛАРИНИ ПАРВАРИШ ҚИЛИНГ

Бог-роғларимизда ҳозирги кунда амалга оширилиши лозим бўлган вазифа — бу мева дарахтларига шакл беришдир. Бу иш дарахтлар гуллаб, барг чиқармасдан тамо-миланиши керак. Баъзи кишилар ме-ва дарахтлардан уларга тегиш-ли шакл бермас ҳам ҳосил ола-бериб мумкин, дейишди. Лекин бундай кишилар хато ўйлашди. Кўчат доимий боққа экилганда кейин намида 6—8 йил давомида уларга кўз ва баҳор ойлариди-да шакл бериш лозим. Биринчи йили ёш кўчатларни акканда ун-даги пакети ортқича шохларини қирқиб ташлаш мақсадга муво-фиқ. Бунда ёш шохларнинг учдан бир қисми ўткир боғ қайчи бил-ан кесилди. Кўчатнинг ўрта марказий шохи ёш шохларига нис-батан 20—30 сантиметр баланд-роқ қолдириб қўйилди. Бу бош шохда келгусида ҳосил беришга сурхул навдалар пайдо бўлади.

2, 3, 4, 5 ва ундан катта ёшга кирган мева дарахтларидида 6 та шохни дарахт танасига тақиб кесиб ташланади. Танасини икки сантиметр бўлган ортқича, синган ва касалланган шохларини олиб ташлашда ўткир боғ қайчисида, йўғонлиги икки сантиметрдан ош-ган шохларини қирқинишда эса боғ арасидан фойдаланилади. Шох-ларини дарахт танасига тақиб қи-рилганида унинг ўрни тез битиб кетди. Агар шундай қилинмаса қирқилган ер очик қолиб, бу ердан дарахт танасига турли зараркуна-да ва касалликлар юқари. Дарахт танаси қирқилди. У зўғ яшайди.

Ортқича шохлар қирқиб таш-лангач, кесилган ерга бор мойи (ади) мойида суюлтирилган су-рик бўғи) сурланади. Чунки да-рахт танасидида ўлик бўстлар олиб ташланиб, у икки ҳисса суюлтирилган оқ ва бир ҳисса ту-проқ қўшиб тайёрланган суюқлик билан оқланади. Ана шу тадбир-ларни амалга ошириш натижасида дарахт турли касалликлардан ва зараркунадалардан муҳофаза қи-линади. Дарахт танасини қуёш ну-ри таъсиридан сақлайди.

Янги экилган кўчат яхши ўса-ётган бўлса ҳам ундаги ортқича

навдаларини олиб ташлаш ва бир йиллик навдаларни қисқартириш керак. Кўчатлардан шохлар 6—8 ёшгача маълум норма талабига биноан кесиб борилади. Келгусида эса қақат синган, касалланган ва бир йиллик навдаларнинг уч қис-мига қирқиб ташланади. Ана шундай қилинганда мева дарахт-ларининг шох-шабалари қалин бўлиб ўсади. Дарахт туяроқдан олаётган зарур озуқаларнинг та-лабига қисми ортқича шохларда исроф бўлиб кетди. Олиб таш-ланмаган кўчиз навдалар ва улар да ҳосил бўлган нишончалар касал-ликка тез чалинувчан ва қарувчан бўлади. Бу эса ўз навбатида су-рух бўлиб ўсган навдаларга ҳам таъсир кўрсатади. Натиканда да-рахтнинг кўп мюаси нишчи лаври-да оғир бўлиб кетди. Шохлар эни ўсган, улар бир-бирини ши-кастлайди ҳам. Бу ҳол яна касал-ланишга йўл очди. Агар қўрган бўлсангиз, бир-бирини тегиб турган шохлар бир-бирини шилби юбора-ди. Шиллинган шохларда ҳосил му-буган йиллари учра кучли бўл-маган шамолларга ҳам бардош беролмай қилиб кетди. Шакл бе-рилмаган дарахтларда яна бир ҳуссият шукки, уларнинг мева-сига кўп кўрт тушади. Ҳосили сифат-сиз бўлади. Бундай дарахтлар тез қарибди.

Шуни айтиб ўтиш керакки, ай-рим хўжаликларда мева дарахтла-рига шакл бериш, олча шохларини вақтида қирқиб туришга етарли эътибор берилмади. Кўчатли вақ-тидан тегишли шакл бериб, яхши парвариланган мева дарахтла-ридан келгусида мўл ҳосил олиш қийин.

Шу кунларда мева дарахтла-ри касалликлариди қарши 6—8 про-цент карбондисульфид мойи туси суюқлиги пурқилини керак. Пур-қилини мева дарахтлари шакла-ниб, қирқилиб бўлинганда кейин ўтказиш тавсия этилади. Дори-ларни мева дарахтлари барг ёзма-дан ўтказилса, яхши натижа беради. Мевазорлар орасини жоматишни ҳам шу кунлардан қолдирмай амалга ошириш зарур. Чунки ҳо-зир ер етилган, туяроқда етарли

нам бор. Кўзда боғларга ўғит со-ғиланган бўлса, шу кунларда да-рахт қатор ораларини юмшатиш билан бирга ўғит соғиш лозим. Бир гектар ҳосили соққа 120 ки-лограмм соф азот, 60 килограмм фосфор ва 30 килограмм калий солинади. Шунча миқдордаги ўғит-ни дарахтлар ҳар йили олиб тури-ш керак.

Боғларни озиқлантиришда ҳам

БОГВОНЛАРГА МАСЛАҲАТ

маълум тартиб-қоидага амал қи-лиш керак. Мева дарахтларини ё-нинг биринчи ярмида етарли миқдорда ўғит билан озиқланти-ришга ҳосили мўл бўлади. Бир йиллик навдалар яхши ўсиб янги ҳосил шохлари шаклланади. Бун-да азотнинг бир қисмини, яъни 30 процентини ҳозирги кунда, 30 процентини гуллашдан олдин ва 40 процентини гуллини тўққач ме-ва дарахтлар тағига солинади. 3, 4, 5 ва ундан каттароқ ёшдаги мева дарахтлари орасида кўчат ўғит учун Никольсон нўхатилан-себиб ўстириш мумкин. Дарахт-лар қаторидан бир метргача қо-йиб гектарига ўрта ҳисобла 150 килограммдан уруғ соғилани. Нў-хат ўсиб гулга кирганда ўғит оли-

ниб, дарахтлар тағига қўйилади. Қўйилган нўхат поллари тез қи-лдири. Бунинг икки томонлама фойдаси бор. Биринчидан туяроқ-чиригиди боқиса, иккинчидан бе-гона ўт йўқолади. Нўхат экиш бил-ан ернинг структураси ҳам бир-мунча яхшиланади. Бундай ерлар-га маҳаллий ўғит чиқариб солиш-га ҳожат қолмайди. Дарахтлар ор-та мевага кирди, узоқ яшайди.

чатлар яхши тутати. Чунки унда етарли нам тўпланайди, ёш кўча-ларнинг илдиз системаси эркин ўсади.

Бог барпо қилганда кўчатлар қаторига алоҳида эътибор қилиш керак. Акс ҳолда келгусида бог ораларини меҳнатилан билан иш-ланганда анча қийинчиликларга дуч келинади. Чунки мева да-рахтлари турига қараб уларнинг оралиқлари ҳам ҳар хил бўлади. Масалан, кучли пайвандтагларда ўстирилган олма, нок кўчатла-рини оралиқи 10х10, 10х8, 8х8 метр, беҳида 6х5, 6х5, 6х5, 6х5 метр, анжирда 7х7, анжирда 5х5 ва анжирда 5х4 метр схемаси-да бўлиши шарт. Экиш учун си-фатли кўчатлар танлаб олинади.

Умум кўчатлари эса 3х3, 3х2,5 метр схемасида экилади. Кўчат-ларнинг илдизини қирғилган туя-роқ билан туяроқ арчиштирилиб тай-ёрланган суюқликка ботириб олиб экилса яхши натижа беради. Кў-чатлар ўтказилган кун улардан 30—40 сантиметр қочиб, арик олиб сугорилди.

Олма, нок ва шу каби мева дарахтлар янги, ўтказилган ёш боғларда дарахт қатор оралари узоқ вақт бўш ётади. Шунинг учун бундай ерлардан қисқа умр-

ли дарахтлар ёки бошқа экинлар экиб фойдаланиш мумкин. Қўп жойларда бундай оралиқ ерларга беда, сабзавот экинлари ёки пахта экиб ўстирилади. Баъзибир бог-вонларимиз эса бундай ерларга эртати, ўртаги ва кечини шафтоли навдаларини экиб яхши ҳосил олиб келишяпти. Чунки шафтоли 10—12 йилдан кейин ҳосилдан қолади. Шу давр ичида эса олма, нок кў-чатлари мева бера бошлайди. Бу тадбирни қўлаш ҳар жиҳатдан фойдалидир. Биринчидан хўжалик иқтисодий фойда кўрса, иккинчи-дан мева дарахтлари озуқадан, сувдан етарли фойдаланиб, яхши парварил топади. Богвонларга ёш боғларни тез-тез сугориб туришни тавсия этамиз. Айниқса бунга ўшиш даврида дамба-дам амалга ошириб туриш керак. Ёш боғлар бўз туя-роқли ерларда биринчи йиллари 8—10 мартагача, қумок шагал-туяроқли ерларда 16—18 марта-гача сугорилди. Бир гектар бог-ни сугориш нормаси 300—500 ку-бометр дур. Сугориш сентябрь бо-шида тўхтатилади. Бог агротех-ниқаси мева дарахтларидан мўл ҳосил олишнинг биринчи таро-видир. Илгир агротехникага из-чиллик билан амал қилилади.

М. СОБИРОВ,

қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Сабзавот, картошка ва полиз экинлари илмий-тадқиқот ин-ститутининг коллективи экинлардан юқори ҳосил етатириш соҳасида деҳқончиликка янгиликлар киритишга катта ҳисса қўймоқда. Суратларда: (чапда) агроном А. Абдуллаев парник хўжалигида иккинчи ҳосил учун ўстирилатган боларик расад-ларини қўздан кечирмоқда. (Ўнгда) аспирант Қарим Раҳмонов қарам кўчатини текширяпти.

А. АБАЛАН ФОТОС.

ДҲСТ ВА ИНОҚ

Эшитини аста таъйиллатди. — Марҳамат, кирваринг. — ичканидан аёл кишининг овози эшитилди. Ичкарига кирганимизда стол ёнида икки қиз қандайдир китоб-ларни ўқиб ўтиришарди. — Мечирасилар, биз етоқхона ишлари билан танишмоқчи. эдик. — Жуда яхши, — улар бизга дивандан жой нўрсатишди-да, стол устидида китоб ва дафтар-ларини йиғиштиришга киришди-ди. Хона бошиги Светлана Би-канова:

— Етоқхонамизни маъна ўзи-ниги кўриб турибсиз. — деди. — Бу ерда 10 киши турамыз. Хой-наҳой, хонадагиларнинг қолган-ла, ҳозир қаерда деб сўрасангиз. Улар биргалишиб кино кур-гани нетишганди. Биз шанба кун-лари коллектив бўлиб кино-театр-ларга ёки концерт залларига то-мошаларга борамиз. Бу сафар Ве-ра билан етоқхонада қолмишга, тўғри келди. Ахир, имтиҳонга пухта тайёрланмасан бўлмайди. Яна уйламанг, хонадагилардан фақат шу икки киши ўқишар экан деб. Ишдан ажралмаган ҳол-

ИШЧИ ВА СТУДЕНТЛАР ЕТОҚХОНАСИДА

да ҳаммамиз ўз билимимизни ошираётмиш. Соня билан Холма кечки ишчи-шлар мантибда ўқишарди. Қолганлари техник-кумда. Вера билан мен эса тўққончилик институтиди таълим оламиз. Бу йил охириги йили. Светлана яна имамларни гапи-риб берсан экан деб дугонасига қаради. Вера худди шуни кўти-б турган экан шеклини:

— Етоқхонамизда янги чиққан китобларни биргалишиб ўқиб бо-рамиз. — деди у. — Шундан ке-йин асар юзасидан қизгин муно-зар болалики кетди. Янгида биз ёзувчи К. Симоновнинг «Со-да деб бўлиб тугилмади» деган ро-манини ўқиб чиниб, узаро фикр алмашдик. Жуда яхши китоб экан. Ўзининг билансиз, номбана-ти ишчики бў етоқхонасида 200 ёш ишчи истиқомат қилади. Шу-лардан кимингидир тугилган кун-ни бўлиб юлса бу кунини ал-батта ҳаммамиз биргаликда ни-шлаймиш.

— Ана, қизлар ҳам кинодан ке-либ қолдишди. — деди Светлана. Хона бир зумда қизлар билан гап-муз бўлиб кетди. — Ҳа, бу ер комбинат ишчиларининг қадар-унига айланган қолган. Хона эга-лари ахир оила аъзоларидек жу-да инеъ яшашди.

Улар ўз етоқхоналарини дид билан ниҳозлашган. Стол устига катта дастурхон ёкиб қўйилган. Шифа китобларга тўла. Деяр-ларда турли хил плакатлар. Ич-кани хонага телевизор ўрнатил-ган. Деразалар ёнига гулли ту-еачилар териб қўйилган. Хул-

лас, бу ерга кирган кишининг бахри-дили очилди. Тошент тўққончилик комби-нати ишчиларининг бешикчи етоқхонасида ҳамма қўяйилликлар мўжай. Светлана Биканова бош-ли бўлиб бу хона аъзолари эса коммунистик туяроқ коллектив деган номин олиш учун курашми-шяпти. А. АБДУЛЛАЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ» 3-БЕТ, 21 МАРТ 1965 ЙИЛ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯЛИК МЕҲМОН

Тошкент Олий партия мактабининг тингловчилари, ўқитувчи ва профессорлари Чехословакия социалистик Республикасида келган меҳмон — Чехословакия Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Прага Олий партия мактабининг проректори ўртоқ Вячеслав Вячеславович Креш билан учрашдилар.

Ўртоқ Креш учрашувда нутқ соғалаб, халқ ҳўжалиги раҳбарлигини тақомиллаштириш тўғрисида шу йил январь ойида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети пленуми қабул қилган қарорлар, қардош

С. ХИДОЯТОВ
Тошкент Олий партия мактабининг тингловчиси.

Ўзбекистон халқ ҳўжалик кенгашига қарашли пластмасса давлат конструкторлик-технология бўлими олимлари металл ўрнида маҳаллий қомашдан тайёрланган пластмассалар қўллаш технологиясини ишлаб чиққондилар. Бўлим лабораторияларида ҳозир гетинакс, бумпластика каби чидамли материаллар олинди. Суратда: бўлим ходимлари М. Мираҳмедов (чапдан), Х. Низомидинов ва Т. Юсупов ўртоқлар бумпластикадан тайёрланган янги детал сифатини кўздан кечиришляпти.

Р. Шамсуддинов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўзбекистон халқ ҳўжалик кенгашига қарашли пластмасса давлат конструкторлик-технология бўлими олимлари металл ўрнида маҳаллий қомашдан тайёрланган пластмассалар қўллаш технологиясини ишлаб чиққондилар.

СОҒЛИК — ЭНГ
КАТТА БОИЛИК

Яқинда мен танишларим — эрхотинини ва яна бошқа бир неча ёш йигитни учратиб қолдим. «Аҳ, боллар қалай, саломатлигингиз яхшимми?» деган одатдаги саволларни бердим уларга.

— Ҳаммаси яхши-й, лекин В. лод шундайлаки инкизи бўлиб қолди, ариманган нарсадан жимжал қиларавари.

— Кўй, бу гапларни, Лева, бир гапта тушиб кетдингми — бўлди, сени тўхтатиб бўлмайди.

Икки ўртада жанжал чиқиши турган гап эди. Мен гапни бошқа томонга бурмоқчи бўлдим.

— Тинчлангини, — дедим мен, — ҳаммаида ҳам асаб бер. Лекин ўз устидангиздан ҳушдорлиқ қилишни ўрганинг!

Волода, афтидан, худди шу тўғрисида кўп ўйлаб бўлса керак, мендан сўраб қолди: товушдан ҳам тез носимни тизиллар, ишлаб чиқаришни жуда юқори суръатлари мавжуд бўлган асимизда одам мийси, унинг нерва системаси оқини равишда керидаги ортиқча ишлаб ва ишлаб муназир суратда неврастеник бўлиб қолди дейишди, шу тўғрисида

Бу масала, афтидан, кўпларни қизиқтириб қолди.

Ҳақиқатан ҳам ҳозирги замон ишлаб чиқариши ишчилар олдига янги талаблар қўймоқда. Бу талаблар тобора ўсиб бораётган суръат билан, иш процессида вужудга келадиган масалаларнинг мураккаблиги, масъулиятнинг ортиши билан белгиланади. Масалан, оператор пронат станини бошқар экан, минутига салкам 120 ҳаракатни амалга оширади. Бу ишда муҳими шундани, ҳарбир ҳаракат жуда ҳам аниқ бўлиши лозим. Тажрибали операторлар уни бемалол бақарадилар ва одатда янгилашмайдилар.

ЎЗИНГИЗНИ ТУТА БИЛИНГ

каб машиналарини бошқаришни энгиллаштириш ва соддалаштириш учун қўлдан келганча ҳаракат қилапти.

Одатда ўзимиз нерва системасининг ишдан чиқишига сабабчи бўламиз. Айниқса, спиртли ичимликлар ичишга энг кўп зарар етказилади. Кўп ичадиган ишчиларнинг иродаси қувишлана боради.

У ҳеч нарсаси қизиқмайдиган, тез-тез толинадиган бўлиб қолади. Бундай ишчилар, одатда, бошлаб кўйган ишлари қанчалик зарур бўлмасин уни охиригача етказо олмайдилар. Улар ёмон таъсирга қаршилиқ қилишда кўпчилик ожизлик қиладилар, энг зарур ва фойдали иш билан шугулланмиш ёки зарарли ва мансизда номувофиқ бўлган ишлардан воз кечишга ўзларини мажбур эт олмайдилар.

Ўйда, муассасада, ишлаб чиқаришда ва ишчилар ўртасида рўй берадиган ёмонроқлар ҳам нерва системасига оғир таъсир қилади. Бундай ёмонроқлар нафратлангич, қўрқин, мажра қилиш каби салбий ҳис-туйғуларни келтириб чиқаради. Бундай ҳолларда ишчиларнинг қон томирлари жуда ҳам торайиб, рангги оқариб кетади. Мидаги қон томирлари ҳам торайиб, улар қон билан ёмон таъминланади, кислородга муҳтож бўлиб қолади. Бу эса нерва ҳўжайраларидаги

энергетик запасларнинг камайиб кетишига, қўзғовил ва тормоқлашмиш жараёнларнинг сусайишига сабаб бўлади.

Бундан ташқари ишчилар ўртасидаги ҳар бир моҳаро унда «маънавий» жароҳат қолдилади. Ишчилар ўртасидаги ўзаро нотўғри муносабатлар уларнинг кайфиятига ва уйқусига ёмон таъсир қилади, нерва системасининг бузилишига олиб келади. Ана шундай бузилиш умумий асабланиш, баъзан эса асаб касалликларининг оғир кўринишларини юзага келтириши мумкин.

Бундай касалликларга дўшор бўлган ишчилар ҳатто кундалик қилаётган ишларидан ҳам тез чарчаб қолмаётганликлари айтиб қолиладилар. Илгари бемалол бақариб мумкин бўлган иш дастлабки соатлардан қўлини толиқтирадиган бўлиб қолади. Атрофдаги ишчиларнинг ўзаро гаплашган овозлари ҳам уларга ёқмайди, нормал ёруғлик эса кўзин олаётганига тўғривлади.

Бундай касалликларда ҳаммадан аввало ақлий меҳнатнинг умумий кўпчилиги пасайиб кетади. Беморлар китоб ўқиш бошлаганларидан дастлаб тексини тўғри тушунадилар, лекин кейинчалик ўқитган нарсаларини эсдан чиқариб қўйиб, ётандан бўладилар. Улар учун

ҳатто ҳақ ёзишдан оддий бир иш ҳам жуда қийин бўлиб кўринади. Улар ҳақ ёзиш учун ўзга тайёрларлик кўрадилар, уни эса бошқа ишларидан эса бирдан тўхтаб, бу ишни эртанги кунга қўйдилар.

Улар рус олими И. П. Павлов нерва ҳўжайраларининг қарчилишидан ва сусайишдан ҳимоя қилувчи энг яхши восита уйқу эканлигини исбот қилди. Уйқу давомидан нерва системаси сарф бўлган энергиясини қайта тиклайди, ўзининг химик ва физиологик мувозиратига қайтади.

Тунни уйқусиз ўтказган кишининг кайфияти қанчалик ёмон бўлиши ҳаммага маълум. Киши эрталаб уяни жуда оғир сезади, чаб қолмаётганликлари айтиб қолиладилар. Илгари бемалол бақариб мумкин бўлган иш дастлабки соатлардан қўлини толиқтирадиган бўлиб қолади. Атрофдаги ишчиларнинг ўзаро гаплашган овозлари ҳам уларга ёқмайди, нормал ёруғлик эса кўзин олаётганига тўғривлади.

Бундай касалликларда ҳаммадан аввало ақлий меҳнатнинг умумий кўпчилиги пасайиб кетади. Беморлар китоб ўқиш бошлаганларидан дастлаб тексини тўғри тушунадилар, лекин кейинчалик ўқитган нарсаларини эсдан чиқариб қўйиб, ётандан бўладилар. Улар учун

Маданиятнинг киши ҳеч қачон қўл қўймайди, турли хил ғийбат ва монароларда қатнашмайди, аниқча уларнинг олдини олишга ҳаракат қилади. Бундай киши хизматда ва турмушда майда гапларнинг бўлишига йўл қўймайди. Умуман, ишчилар бир-бирларига нисбатан кўпроқ меҳрибон бўлишлари, бир-бирларига кўпроқ ишонилари керак.

Асабларимиз саломатлигини сақлашнинг энг афур воситаси бу — жисмоний ва ақлий меҳнат қилиш ва уларни бир-бирига уйғун равишда қўшиб олиб боришдир. Зафиди меҳнат, моддий ва маънавий неъматларини яратиш ишида қатнашиш кишига катта қувват келтириди, унинг одамга яхши кайфиятда бўлишини таъминлайди. Доимо меҳнат билан шугулланган ишчилар одатда асаб касалликларига учрамайдилар, ўғул ва бахтли ҳаёт кечирадилар. Ақинча, ишмен ва дингас, ҳатто ҳеч қандай заву-шавқсиз иш билан машғул бўлган киши ўзининг асаб-беморлигини тез афуротиб қўлади ва ўзга уйқу кўрамади. Бунинг жуда кўп фактлар исботлайди.

Д. ФЕДОНОВ,
медицина фанлари доктори,
профессор,
(«ТРУД» газетасидан).

Хатлардан
сатрлар

Пойтахтимиздаги Шота Руставели кўчасида яна бир кўп қаватли бино фойдаланишга топширилди. Бинонинг биринчи қаватига Фрунзе район 6-болалар поликлиникаси кўчиб кирди.

Т. СОЛНОВ.
Ойқўрғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхоз маъмурияти туғруқхона учун қўшимча хоналар қуриб берди. Шунингдек, совхоз дирекцияси замонавий медицина асбоб ускуналари учун ҳам маблағ ажратди.

С. СОҲИБОВ.
Комсомол майдони — Оқтепа — 6, 7, 8, 10 секторлар оралиғида янги 32 маршутли автобус қатнайбошлади. Биринчи майдон — Кўкча — Тинчлик кўчаси бўйлаб қатнайбошлаган 53-автобус ҳам йўловчиларга бир мунча қулайлик яратди.

Х. САЙДАЛИЕВ.
Фрунзе районидagi Академическая кўчасида икки қаватли саратрошхона қурилади.

М. ТУЙЧИЕВ,
А. РАҲАБОВ.
Оржоникидзе районидagi «Қозоғистон 30 йиллиги» мотелда қуридан янги дорхона аҳолига хизмат қила бошлади.

Х. НУРМАТОВ.
Қисқа вақт ичида Киров районидagi Тимирязев, 6-Маргитогорск, 1-Белинский кўчаларида уч километрга газ қурилиши ботирилди. Бир неча кундан кейин мингга яқин хонадонда зағори олов ёна бошлади.

С. СУЛТОНОВ.
Ленин орденли Ҳамза номидаги академик драма театри артистлари Низоий номидаги Тошкент давлат Педагогика институти студентларининг меҳмони бўлишди. Санъаткорлар Н. Холдининг «Биринчи муҳаббат» спектаклини кўрсатишди.

У. САИДОВ.
Пойтахтнинг Мала-Бешероғ кўчасида яна бир ҳайратлиқ бино қўйиладиган. Ленин райошиччилик қарашли 41-йўл янги озик-овқат магазинида гўшт, қон, қондир ва бошқа бўлимлар бор. Магазин сотувчилари аҳолига намунали хизмат кўрсатишмоқда. Сотувчилар хизматидан харадорлар мамнун.

И. РУСТАМОВ.

Реклама
ВА
Экранлар
ТЕЛЕВИДЕНИЕ

21 МАРТАДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — Эрталаб-ни гимнастика, 11.20 — Концерт (болалар учун), 11.50 — Зумрад ва Киммат («Эртан кетидан эртан» қиссаси).

Рус тилида: 12.50 — Инглиз тили кўннинг ёшлиги (бадний фильм), 14.45 — «Старшеклассник» илбун.

Ўзбек тилида: 15.25 — Физикадан лекция (сиртқи студентлар учун), 17.00 — Фунтик ва боддинг (болалар учун мультфильм), 17.25 — Телевизион лигиллар, 18.00 — Телевизион лигиллар, 18.15 — Реклама ва эълонлар, 18.40 — Шимоли шамол (батталар учун қисқа метражли фильм), 18.40 — Эранда — севимли артистлар.

Ўзбек тилида: 19.10 — Оталар сўзи — айнинг кўзи («Ешлик» студияси).

Рус тилида: 20.00 — Новостиди киножурнали ва Жаннатда култи номли кинокомедия.

Ўзбек тилида: 21.45 — Комедиялар нечаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
18.00 дан — Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОНИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да кундуз Момақалдиқор сўғишдиган, нечурун Аида, 23/III да Фауст.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да Сунгит нускарлар, 23/III да Алишер Навоий.

МУҚИМНИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да Катта ноңцерт 22/III да Тобшола ошим.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 21/III кундуз соат 1-йримда 7-11-синф ўқувчилари учун музикали лекторий абаементи бўлган «Социалистик манлакатларнинг музика, ашула ва рақслари» деган темада ноңцерт-лекция.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва давлат циркиннинг қизил қиз артистлари иштирокида «Ҳазили қўйнинг» деган томоша ва бошқа номерлар. Бугун уш марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да.

КИНО

Уч опа-сингил — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечкурун).

Моҳаро — САҲАТ САРГОНИ (кундуз соат 5, кеч 7, 9 ва 10-йримда).

Кора кўйонак — НАВОНИ НОМЛИ «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАНКА», «ИСКРА» (кундуз ва кечкурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Австралиянинг хотин илайди — «СПУТНИК» (куфот соатларда).

Уш учлар — «МОСКВА» (эрталаб соат 10-йримда кундуз 2 да).

Толы Кловани саргузаштлари — НАВОНИ номли (эрталаб соат 9-40 минутда).

КАТТА

цирк томошалари

Ленин орденли Москва давлат циркиннинг қизил қиз артистлари (1964 йили цирк ноҳарарида кўрик конкурси дипломантлари) иштирокида

«ҲАЗИЛИ ҚЎЙНИНГ» томошаси, ўргатуви Изабелла Адакина қўл остида

ГИМАЛАН ва ҚўНГҲИ АНИҚЛАР ва бошқа номерлар.

Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да бошланади. Олдидан билет сотувчи насса эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача ишлайди.

Чилонзор массив, 7-6 сектор, 46-йўл, 20-кўчанида, тузучи Ийдов Беченовнинг шу уйлаги 24-кўчарида турарчи Соҳиб Беченовдан ақриқли ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида қўйилди.

Қияилтут презид, 2-типик, 4-уйда турувчи Сайфулла Убайдуллаевнинг Алмазга кўчаси, 10-уйда турувчи Муаттар Убайдуллаевдан ақриқли ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида қўйилди.

Ўзбекистон ССР Халқ ҳўжалиги кенгаши Транспорт бошқармасининг коллектив бўлим бошлиғи ўртоқ Ш. Шошбировга отаси

ШОҲОСҮФ СОВИРОВНИНГ вафот этганлиги муносабати билан кўнур таъзия билдиради.

Редатор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШ-КЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Тошкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЫ: Редатор — 29004, Редатор уринбосари — 25885, Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабият ва санъат бўлими — 31936. Партия турмуши бўлими — 26232. Санъат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ ҳўжалиги, фан, мақтаб ва олий ўқув орталари бўлими — 29040. Совет ишлари, маийши ва шаҳар ҳўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан ширатининг бошқармачиси, Тошкент шаҳри.

Р. 08539. Индекс 64969. Нашр. № 1723.

Мамлакатлар ОДАМЛАР Вокзаллар

Лаос территориясини бомбардимон қилиш ва ўққа тутуш тўхтатилсин

Лаос коалицион ҳукумати бош ми-нистрининг ўринбосари Нео Лао Хан Сат партияси марказий комитетининг раиси шахзода Суфанувонгдан 1962 йилда Лаосга бағишланган ўт-наванган Женева кенгашининг ҳам-лави бўлиши, СССР таъши ишлар министри номига шу йил 23 фев-ралда қилинган хат олинди. Шу хат-да Америка самолётлари Лаос тер-риториясини бомбардимон қилаётган-лигига ва ўққа тутётганлигига қар-ши норозилик билдирилди. Шахзода Суфанувонгнинг бу хати Лаосга ба-ғишланган, 1962 йилда ўтказилган Женева кенгашида қатнашган мам-лакатларга шу кенгашининг совет ҳамраиси номидан юборилди.

Мазкур хатда Америка империа-листар томонидан қилинган Лаосга қарши қилинган агрессия ҳаракат-ларига эътибор жалб қилинади. Аме-риканлилар ва уларнинг малайларни бомбардимон қилишлари тақрирла-нганликлари билан бир қаторда ўз-ларнинг яхши қўлланган кўп-сонли командоси гуруҳларини овоз-қилинган районларга юбориб, шу-райларда доимий беоаталик кай-фияти вужудга келтириш фаолияти-ни кучайтириб юборилар.

Нео Лао Хан Сат партиясининг раиси ва Лаос миллий бирлиг ҳуку-мати бош миинистрининг ўринбосари сифатида мен, деб баъди шахзода Суфанувонг, Америка империалист-лари ва малайларининг муттасил қў-чайтириб бораётган агрессия ҳар-акатларини маънават ва бутун дунё-жамоатчилиги олдига қатъиян қош-қилаётиман. Улар Сам Нео вилон-гига ва Нео Лао Хан Сат назорати-остида бўлган бутун зонага осмон-дан ҳужум қилишларини дарҳол тў-хтатсинлар, улар қонунга хилоф ра-вишда Лаосга олиб келган ўзлари-нинг ҳарбий ҳодимларини ва ҳарбий-материалларини Лаосдан дарҳол олиб чиқиб кетсинлар, Лаосга қар-ши ўзларининг агрессия ва илгавар-лик ҳаракатларини тўхтатсинлар, деб талаб қиламан.

Америка империалистлари ва ма-лайларининг сира ўйлаб қилаётган ҳаракатларига самарали тўсқинлик қилиш мақсадида шахзода Суфану-вонг Лаос масаласи билан шугул-ланган Женева кенгашининг ҳам-раисларига мурожаат этиб, улардан Америка империалистларининг ва малайларининг муттасил қилаётган агрессия ҳаракатларини қоралашини, Лаосга доир 1962 йилги Женева би-тмиларига қатъий риоя қилишни улардан талаб этишни қатъий илти-мос қилди.

АМЕРИКА АВИАЦИЯСИНИНГ ВАНДИТЛАРЧА ҲУЖУМИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 март. (ТАСС). Сайгондаги АҚШ ҳарбий қўмондонлигининг вакили бугун Ақш ҳарбий-ҳаво ва ҳарбий-денгиз қўмондорлиги самолёт-лари, Вьетнам Демократик Республикасининг территориясига яна ҳужум қилганлигини айтди. Демарцияда қилинган таҳминан 160 мида шилдо-даги Вьетн шайридан 25 мида гарби-шимолга жойлашган объектлар бом-бардимон қилинди ва ракеталар билан ўққа тутилди. АП агентлиги му-бирининг Сайгондан хабар беришча, бу ҳужумда АҚШ ҳарбий-ҳаво куч-лари билан 7-флотининг 120 дан кўпроқ самолёт катнашган.

АП агентлигининг мухбири Америка авиацияси борган сайн тез-тез ҳужум қилаётган бўлиб қолди, деб таъкидлайди.

РАУЛЬ КАСТРО ВАРШАВАДА

ВАРШАВА, 19 март. (ТАСС). Куба Социалистик Революция бирлашган партияси миллий раҳбарлигининг иккинчи секретари, Куба революцион ҳукумати бош миинистрининг ўринбосари ва революцион нурулли кўнлар министри Рауль Кастро Рус Поляша Бирлашган ишчи партияси марказий комитетининг таълифига биноан бугун Варшавага келди.

Т. Живков Ж. Жексон билан суҳбатлашди

СОФИЯ, 19 март. (ТАСС). Болгариядаги Т. Живков билан Ж. Жексон ҳар инка-лаб мамлакат комму-нистларининг фаолияти

ТУНИС ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

Кеча Тунис элида катта байрам бўлди. Бундан тўққиз йил муқаддам қаҳрамон тунис халқининг француз босқинчили-карига қарши олиб борган мил-лий-озодлик ҳаракати натижа-сида озодлик ва мустақиллик қўлга киритилган эди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси тунис халқининг миллий озодлик ҳаракатига ҳам катта таъсир кўрсатди.

1920 йилда Тунис Комму-нистик партияси ва Миллий дастур партияси ташкил то-лди. 1934 йилда Дастур партия-си тарқалди, унинг радикал қанотидан янги Дастур партия-си тузилди. Бу партия халқ-нинг миллий озодлик ҳаракати-га раҳбарлик қилди.

Тунис халқининг мустама-лакчиларга қарши олиб борган кураши иккинчи жаҳон уруши-дан кейин, айниқса, кучайиб кет-ди. 1951 йилда француз мус-тамаккачи маъмурияти мил-лий-озодлик ҳаракатини қурол-қучи билан бостиришга ҳара-кат қилиб кўрдилар. Лекин бу ҳаракат бекорга кетди. Кураш кун сайин кескинлаша борди. Нихоят, француз ҳукумати ту-

нисликларга ён беришга маж-бур бўлди. 1954 йилнинг ёзида француз ҳукумати Туниснинг ички автономиясини эътироф қилишга мажбур бўлди. Бу га-лаба мустақиллик йўлидаги дастлабки қадам эди. 1956 йил 20 марта Тунис мустақиллиги тўғрисида Франция — Тунис битимини имзоладди.

Мана шу кундан бошлаб Ту-нис тарихида сўсий ва икти-мий ўзгаришлар юз берди. Биринчи марта умумий сайлов ҳуқуқи асосида миллат мак-лиси сайловлар ўтказилди. «Янги дастур» буржуа партия-сининг лидери Ҳабиб Бургиба бошлиқ ҳукумат тузилди.

1957 йил 25 июлда Тунис бейи Ламин поша тахтдан ту-ширилди. (Тунис монархияси XVIII асрдан бошлаб Хусайнлар династиясининг бейларига насабдан насага ўтиб келар эди) Тунис республика деб эълон қилинди. Ҳабиб Бургиба рес-публика президенти қилиб сай-ланди. 1959 йил 1 июнида Ту-нис республикасининг Конституцияси қабул қилинди.

Мамлакат қишлоқ ҳўжалиги-нинг асосий тармоғи деҳқончи-ликдир. Дон маҳсулотининг йил-

лик ўртача ҳажми, 500—600 миң тонна, арпа — 300—350 миң тоннани ташкил қилади. Бундан бошқа маккажўхори, суғи, техника экинларидан та-маки ва алфа қўнати экин-да. Мамлакат қишлоқ ҳўжали-гида зайтун ёғи етиштириш ҳам муҳим роль ўйнайди. Ту-нисда йилга 50—60 миң тон-на цитрус маҳсулотни етишти-рилади.

Тунисда миллий санъат ҳам вужудга кела бошлади. Қисқа вақт ичида қон, металлургия, химия, қурилиш материаллари ҳаида озик-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноати аяча ривожланди. Тунис фосфор ва зайтун ёғи ишлаб чиқариш бў-йича дунёда тўртинчи ўринни эгаллайди. Шунингдек мам-лакатда бир қанча замонавий корхоналар, тўғонлар, иррига-ция иншоотлари ва электр-станциялар қуриломоқда, янги мактаб ва касалхоналар очил-моқда.

1964 йил май ойида ажиа-бийлар қўлидаги барча ерлар-ни тортиб олиш ва давлатга топириш тўғрисида миллат мажлиси қонун қабул қилди. Қонунга мувофиқ ажайбийлар қўлидаги 465 миң гектар ер национализация қилинди.

Тунис ҳукумати маориф иш-ни яхшилаш мақсадида мак-табларда ўқиш ҳақини бекор қилди, студентларга стипендия тайинлади.

Тунис ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги ва ҳам-корлиги Тунис озод бўлган дастлабки кунларданок бош-ланди. Совет ҳукумати унинг мустақиллигини биринчи бўлиб таниди ва унга ҳар тарафлама пктинодий ёрдам бера бошлади. Совет Иттифонининг бегараз ёрдамидан Тунисда бир қанча саноат корхоналари, шунинг-

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

4-БЕТ, 21 МАРТ 1965 ЙИЛ.